

ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΟΥ (ΕΚΘΕΣΗΣ)

Κάθε μορφή ελέγχου ή αναθεώρησης προϋποθέτει βεβαίως προεργασία στο πρόχειρό μας. Οποιαδήποτε αλλαγή ή διόρθωση θεωρούμε ότι θα βελτιώσει το γραπτό μας είτε δομικά είτε στο περιεχόμενο του, θα εφαρμοστεί στο πρόχειρο. Κατά τον έλεγχο πρέπει να έχουμε υπόψη μας τους παρακάτω κανόνες:

1. Ελέγχουμε το περιεχόμενο.

Αυτό σημαίνει έλεγχο της ποιότητας των ιδεών μας. Για να κρατήσουμε το ενδιαφέρον των αναγνωστών - διορθωτών μας, πρέπει να έχουμε κάτι να πούμε συγκεκριμένο, σαφές, αληθές και λογικά πρωτότυπο. Ακόμη πρέπει να περιέχει τα κατάλληλα παραδείγματα και επιχειρήματα που κρίνονται επαρκή για την ανάπτυξη του σκοπού μας. Ποτέ δεν χρησιμοποιούμε υλικό εκτός θέματος.

2. Ελέγχουμε την οργάνωση.

Ακολουθούμε το διάγραμμα που εκπονήσαμε, υπάρχει πάντοτε όμως η δυνατότητα να βελτιώσουμε τη σειρά κατάταξης των ιδεών μας. Αυτό συμβαίνει, γιατί μερικές φορές ελαττώματα στη λογική διευθέτηση ή οργάνωση δεν είναι φανερά στο διάγραμμα.

3. Ελέγχουμε την παραγραφοποίηση του γραπτού μας.

Ιδιαίτερη προσοχή δίνουμε στο αν η παραγραφοποίηση δείχνει τη συστηματική ανάπτυξη των ιδεών μας. Μήπως υπάρχουν προτάσεις που θα απαιτούσαν τη δημιουργία μιας νέας παραγράφου; Παρουσιάζεται φυσική η ροή της σκέψης από τη μια πρόταση στην άλλη μέσα στις παραγράφους;

4. Ελέγχουμε τις μεταβάσεις (διαρθρωτικές λέξεις ή φράσεις) ανάμεσα στις παραγράφους.

Η αρχή μιας νέας παραγράφου ενημερώνει τον αναγνώστη ότι εισάγεται στον λόγο μια νέα ιδέα. Τον ειδοποιεί ότι αυτή η νέα ιδέα σχετίζεται άμεσα με την ιδέα που μόλις διάβασε. Για να γίνει αυτό, απαιτείται ομαλή μετάβαση από τη μια παράγραφο στην άλλη. Αυτό μπορεί να γίνει:

α) με αναφορά στην προηγούμενη παράγραφο ή

β) με χρήση μιας συνδετικής φράσης που υποδεικνύει στον αναγνώστη τη σχέση ανάμεσα στις ιδέες της προηγούμενης παραγράφου και τις ιδέες της καινούργιας παραγράφου.

Π.χ.: **α) αναφορά στην προηγούμενη παράγραφο:**

- Επαναλαμβάνουμε την τελευταία ιδέα της προηγούμενης παραγράφου:

Παράδειγμα: ... *Η ομορφιά του στίχου, η χάρη και η ζωντάνια της γλώσσας και η δύναμη της σκέψης κάνουν την «Οδύσσεια» ένα θαυμάσιο ποίημα.*

Αλλά η Οδύσσεια δεν είναι μόνο ένα θαυμάσιο ποίημα, είναι και το πρώτο σπουδαίο μυθιστόρημα στον κόσμο.

- Επαναλαμβάνουμε μία ή περισσότερες λέξεις - κλειδιά από την προηγούμενη παράγραφο:

Παράδειγμα: ... *Γιατί η σκέψη είναι δύναμη.*

Αλλά, όπως κάθε δύναμη, έτσι και η σκέψη μπορεί να χρησιμοποιηθεί για το καλό και για το κακό.

β) Χρήση μιας συνδετικής φράσης:

Απ' όλες τις τεχνικές μετάβασης οι σύνδεσμοι είναι ίσως οι αποτελεσματικότεροι. Χωρίς επανάληψη ή σπατάλη χώρου επιτελούν δύο λειτουργίες: φανερώνουν στον αναγνώστη τι προηγήθηκε και υποδεικνύουν τι πρόκειται να ακολουθήσει. Προσοχή στην κατάχρηση ή στη λανθασμένη χρήση.

5. Ελέγχουμε το ύφος και τη δομή των προτάσεων.

Θα πρέπει να έχουμε ύφος σταθερό και ευχάριστο, χωρίς πολυλογία ή κοινότοπη έκφραση. Θα πρέπει επίσης ή χρήση της γλώσσας μας να είναι σαφής και ακριβής. Αποφεύγουμε τις επαναλήψεις, τις αποσπασματικές προτάσεις και τον υπερβολικά μακροπερίοδο λόγο. Πρέπει να είμαστε εντελώς βέβαιοι για τη σημασία των λέξεων που χρησιμοποιούμε. Αν όχι, τις αντικαθιστούμε με κάτι ισοδύναμο, μονολεκτικό ή περιφραστικό.

6. Ελέγχουμε στίξη, ορθογραφία, τονισμό, συλλαβισμό.

Κατόπιν, χρησιμοποιώντας ως οδηγό το διάγραμμα στο πρόχειρό μας, συνθέτουμε προσεκτικά την έκθεσή μας. Αν έχουμε ακολουθήσει σωστά τα προηγούμενα βήματα, σε αυτή τη φάση δεν μένει να ασχοληθούμε παρά μόνο με την εμφάνιση του γραπτού μας.